

Lena Bülow-Olsen, Inger-Lise Lund og Lone Nielsen

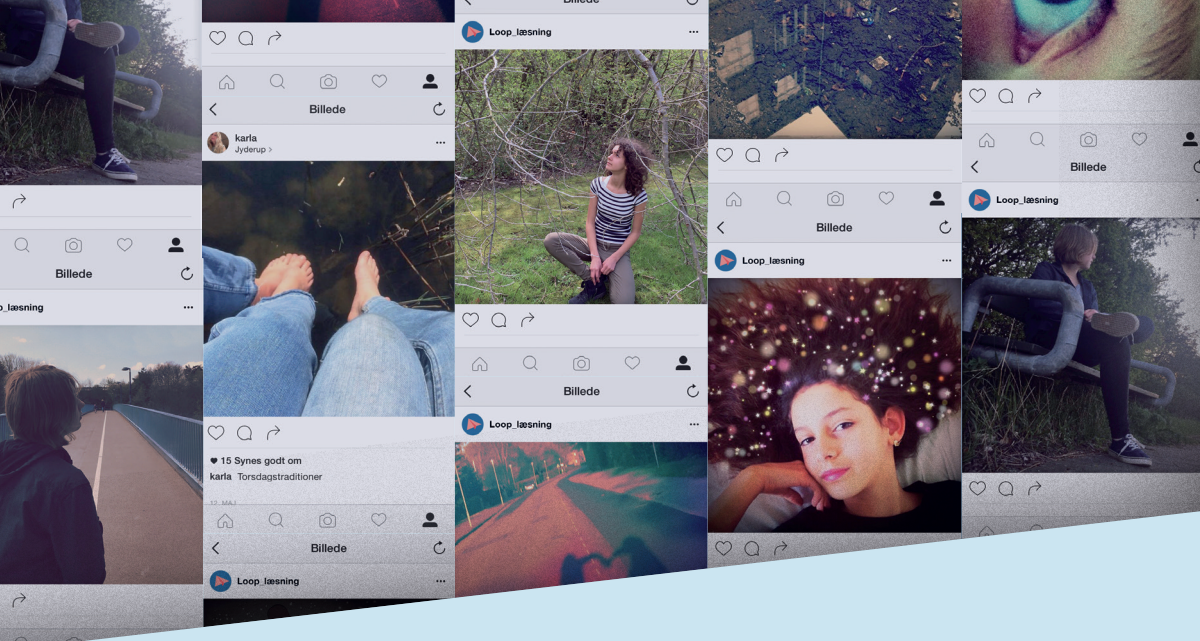
SOCIALE MEDIER

Dansk · **5.-6. klasse** · Elevbog/Web

Alinea

SOCIALE MEDIER

Indhold

FORORD	3
TUREN I LOOP	4
1. ZOOM IND PÅ SOCIALE MEDIER	6
2. SYNSPUNKTER OM SOCIALE MEDIER	16
LÆSELOOP	22
3. LÆS TEKSTER OM SOCIALE MEDIER	44
SØGELOOP	58
4. SKAB DEBAT PÅ EN BLOG	66
5. EVALVERING	75
TIL LÆREREN	76
QR-KODER	79

FORORD

Velkommen til LOOP Læsning og velkommen til at læse om og diskutere jeres liv med sociale medier.

Debat om livet på sociale medier

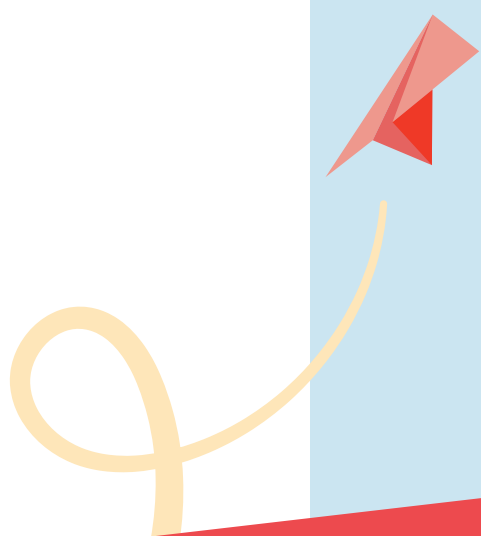
Hvilke tanker har I om livet på sociale medier, og hvad mon jeres kammerater og forældre tænker? I denne bog bliver I klædt fagligt på til at kunne have en debat om livet på sociale medier. I debatten skal I diskutere muligheder og faldgruber, I skal finde ud af, hvad I selv mener, og I skal kunne argumentere for jeres holdninger.

Debatten skal foregå på en blog, og I skal debattere med hinanden og med jeres forældre. Hvilke værdier, muligheder og fordele er der ved at være på sociale medier, og hvilke faldgruber skal I holde øje med og passe på?

I *Sociale medier* skal I altså blive klogere på muligheder og faldgruber. Derfor skal I læse en række tekster om unge og medier, og så skal I på nettet og søge tekster om emnet på egen hånd. Her er det vigtigt at kunne læse og søge på en måde, så I får det bedste ud af jeres tekstlæsning og af jeres søgning på nettet. Det får I hjælp til i et *Læseloop* og et *Søgeloop*.

Loops

I denne bog betyder et loop at slå en sløjfe for at fordybe sig. I *Læseloop* lærer I at få mest muligt ud af den tekst, I læser, og i *Søgeloop* lærer I at få de bedste søgeresultater. Læg mærke til bogens to ”flapper”. Her ser I en miniguide til *Læseloop* og *Søgeloop*. Det, I lærer i de to loops, kan I bruge igen og igen, hver gang I læser og søger for at få viden.

Loop et, [lu:p] stammer fra kunstflyvning, hvor flyet laver en bevægelse opad og rundt i en cirkelbane i luften.

TUREN I LOOP

Der er 5 kapitler og 2 loops i *Sociale medier*. Hvert kapitel begynder med mål for, hvad I skal lære, og I får at vide, hvad I skal gøre i kapitlet. Når kapitlet slutter, skal I evaluere det, I har lært. Det skal I blandt andet gøre i en video-log. Til bogen hører sitet *loop.alinea.dk*, hvor I finder hjælpetekster og de skemaer, I skal bruge i jeres arbejde.

Bagest i bogen findes QR-koder til en række videoer. Når I møder dette logo , kan I finde en QR-kode på side 79 bagest i bogen.

Læringsmål for hele bogen.

Når I har arbejdet med hele bogen, skal I kunne

1. bruge læsestrategier FØR I læser, MENS I læser, og EFTER I har læst
2. bruge søgestrategier FØR I søger, MENS I søger, og EFTER I har søgt
3. tage stilling til indholdet i forskellige tekster
4. vurdere muligheder og faldgruber, når I kommunikerer på sociale medier
5. lægge op til, deltage i, og styre en debat om sociale medier.

I **Læseloop** er der fokus på at lære at blive gode og effektive læsere. I skal være aktive læsere, og I bliver guidet igennem alt det, I skal gøre, før I læser, mens I læser og efter I har læst. Teksten, I skal arbejde med, er Børnerådets rapport *Unge og medier*.

I **kapitel 1** og **2** skal I undersøge, hvad sociale medier er, og hvad ordene muligheder og faldgruber betyder.

I **kapitel 3** skal I læse flere og forskellige tekster om unge og sociale medier, og I skal bruge det, I har lært i Læseloop.

HUSK!

I sidder med en fagbog, og derfor skal I begynde med at danne jer et overblik over, hvad I møder i bogen. Undersøg, hvad der gemmer sig bag overskrifterne, se på flapperne og læs indholdsfortegnelsen.

I **Søgelooop** skal I på nettet og søge tekster på egen hånd. I lærer, hvad I skal være opmærksomme på før I ”googler”, mens I ”googler” og efter I ”googler”.

I **kapitel 4** skal I oprette den blog, som jeres debat skal foregå på. I skal vide, hvordan en blog fungerer, hvordan man opfører sig på en blog, og hvordan man skriver blogtekster, der lægger op til debat – og så skal I debattere med jeres klassekammerater og med jeres forældre.

I **kapitel 5** evaluerer I jeres arbejde – hvad I har lært, og hvad I kan tage med jer videre ud i verden.

1

ZOOM IND PÅ SOCIALE MEDIER

I kapitel 1 skal I

bruge jeres egne erfaringer og diskutere muligheder og faldgruber ved sociale medier.

Mål

Når I har arbejdet med kapitel 1, skal I kunne

give eksempler på sociale medier og på muligheder og faldgruber ved at færdes på de sociale medier.

I viser, I kan, når I undersøger, taler om og diskuterer:

- sociale medier
- muligheder på sociale medier
- faldgruber på sociale medier.

Er I klar til kapitlet?

MAKKERPAR

- Se kapitlet igennem – læs rubrikkerne, se på faktabokse, illustrationer og hele layoutet.
- Tal med hinanden om det, I fik øje på og tænkte særligt over.

Se på sociale medier gennem et forstørrelsesglas

I de første opgaver er det jer, der skal på. I skal tale om og diskutere jeres tanker og viden om sociale medier. Det skal I gøre i klassen og i forskellige grupper.

FAKTA

HVAD BETYDER MULIGHEDER?

Muligheder er noget, der kan være en fordel for en, noget man kan vælge til eller fra.

Synonym: *fordel, chance.*

HVAD BETYDER FALDGRUBER?

En faldgrube er det modsatte af en fordel måske ligefrem noget, der er til skade for en.

Synonym: *ulempe, bagdel, fælde, risiko.*

1a**KLASSEN**

Brainstorm på ordet medier, og diskuter, hvad et medie er. Diskuter også, hvad et socialt medie er.

1b**GRUPPE**

Hvilke sociale medier kan I komme i tanker om? Skriv dem enkeltvis på små post-it-sedler. Lav en cirkel og placer sedlerne enten:

- inde i cirklen (hører klart til)
- på cirkelens streg (er I i tvivl om)
- uden for cirklen (hører ikke til).

Cirklen findes på loop.alinea.dk

1c**CAFE**

En af jer bliver i gruppen med jeres eksempler og er "vært". De andre i gruppen går hver især hen til en ny gruppe. Her præsenterer værten sin gruppes forslag. Når I går tilbage til jeres gruppe, fortæller I hinanden om det mest interessante, I fik med fra de andre grupper. Fik I lyst til at ændre i jeres oprindelige eksempler?

Tal i klassen om, hvilke medier I er enige om, og hvilke I stadig er i tvivl om.

OBS!

Koloneskemaet *Sociale medier* skal I bruge gennem hele bogen. Gem det, og udfyld nye rækker og kolonner efterhånden, som I får ny viden. Det er vigtigt, at I gemmer skemaet, for I skal bruge det mange gange. Når I til sidst i bogen skal i gang med jeres debat, har I lange lister med muligheder og faldgruber, og I har mange argumenter.

2**GRUPPE**

Tal om, hvilke sociale medier I selv bruger. Er det vigtigt at være på de sociale medier? Hvorfor eller hvorfor ikke? Hvad oplever I af muligheder ved at være på sociale medier? Hvad oplever I af faldgruber ved at være på sociale medier?

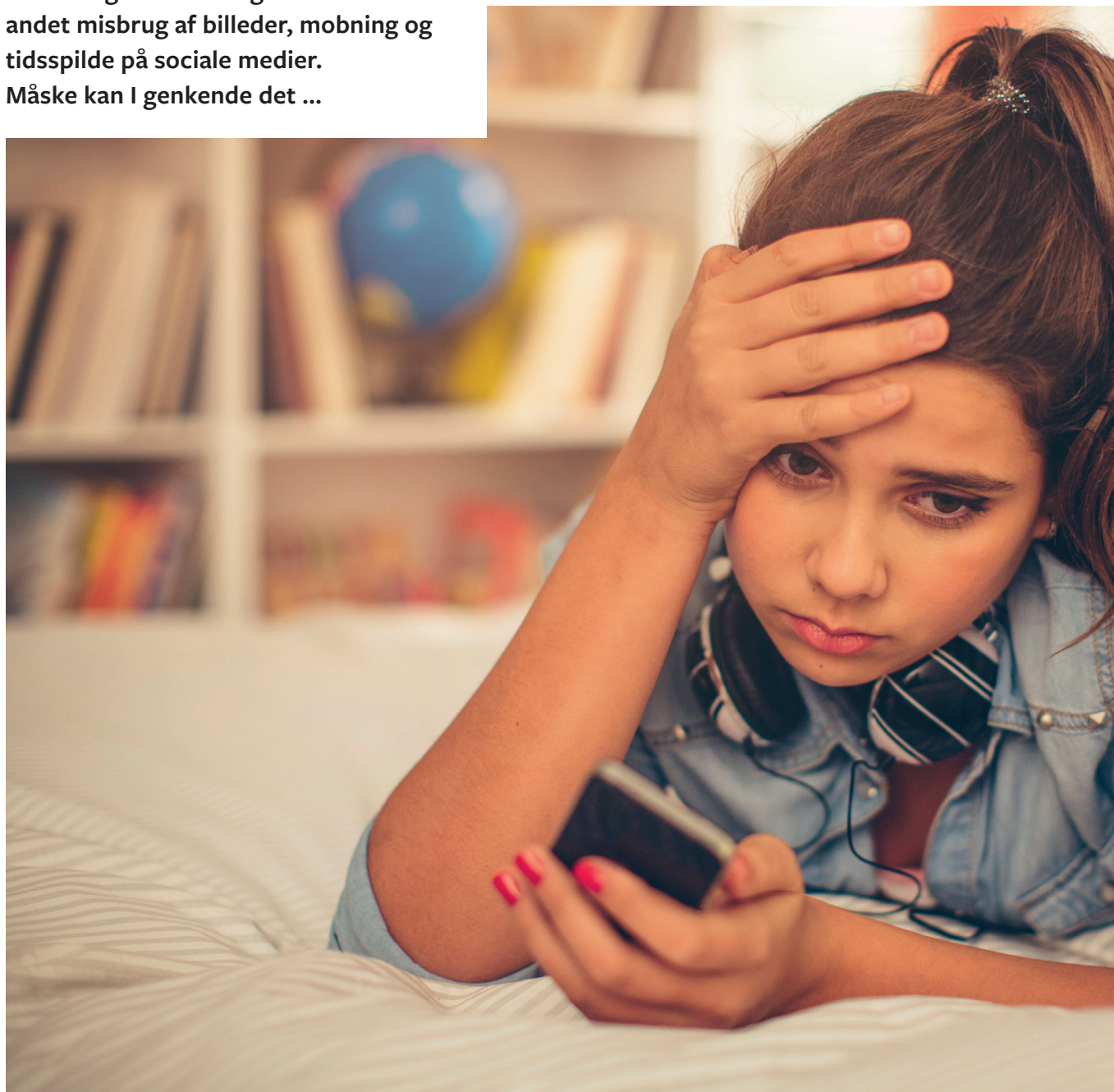
3**GRUPPE**

Lav et koloneskema med fem kolonner. Kald kolonnerne Kilder, Muligheder, Faldgruber, Argument og Mine tanker. I første kolonne skriver I nummer, hver gang I udfylder noget nyt. Skriv i kolonne 2 om jeres oplevelser af muligheder og i kolonne 3 om jeres oplevelser af faldgruber. De to sidste kolonner får I brug for senere. Kald skemaet *Sociale medier*, I kan hente det på loop.alinea.dk.

Synspunkter om sociale medier

Der bliver skrevet meget om unge og deres liv på de sociale medier i aviser og på nettet, for eksempel at I er hurtige til at trykke på knapperne og til at sætte jer ind i nye platforme. Men der skrives også en del negativt om blandt andet misbrug af billeder, mobning og tidsspilde på sociale medier. Måske kan I genkende det ...

På side 12-13 kommer en række synspunkter. Nogle er fra børneavisen "KidsNews" og hjemmesiden "Vi unge", og nogle er fra avisen "BT". Dem skal I forholde jer til.

4a

GRUPPE Læs synspunkterne på side 12-13 ét for ét.

Sorter synspunkterne i to bunker. Dem, der peger på muligheder og dem, der peger på faldgruber.

Skriv muligheder og faldgruber ind i jeres kolonneskema *Sociale medier*. Skriv også i første kolonne, hvor I har hentet jeres synspunkt.

Synspunkter findes i printversion på loop.alinea.dk

4b

CAFE I skal nu gå på besøg i de andre grupper. Sammenlign jeres sortering af muligheder og faldgruber.

Diskuter jeres forskelle i sorteringen.

4c

KLASSEN Tal sammen. Er I kommet i tanker om nye ting, når det gælder muligheder og faldgruber ved livet på sociale medier?

Føj til, slet og skriv ændringer i jeres kolonneskema. Gem igen jeres skema.

Synspunkter om færden på sociale medier

1

Facebook er for offentligt – jeg kan ikke lide, at alle kan se alt, hvad jeg liker og kommenterer.

2

Det er meget nemmere at snakke sammen og have øjenkontakt, når den anden ikke sidder med hovedet nede i en skærm.

3

Selvom det lyder som rigtig meget tid at bruge på nettet, behøver det ikke være en skidt ting. Det er bare en anden måde at lege på.

4

Smartphonen er i praksis vokset sammen med kroppen for mange unge. De har konstant det lille apparat så tæt på kroppen, at de kan mærke, når det vibrerer.

5

Indrømmet, jeg opstiller også selv billeder, så mit liv ser endnu flottere ud på Instagram, Facebook og de andre sociale medier, som jeg surfer rundt på. Jeg skal også tage mig godt ud.

6

Selv syvårige piger er på døgnet rundt. De har aldrig fri fra mobning, hårde krav til udseende og popularitet. De sms'er om natten, når far og mor tror, de sover, og mange bliver bundulykkelige og stressede.

De sociale medier er det sted, hvor gode budskaber og støttende beskeder kan spredes med enorm hastighed.

8

På de sociale medier må man alt. Man må lyve, man må sværte andre uhæmmet til, og man må lade, som om man ved en masse om noget, man ikke aner et klap om. Sådan er virkeligheden naturligvis ikke, men det ser ud, som om mange glemmer, at der også findes skrevne og uskrevne regler for anstændig opførsel på internettet.

9

Jeg er ked af at det tager så meget af min tid. Når mine forældre siger at "nu skal du ikke mere være på ipaden", så bliver jeg tit sur, eller også siger jeg: "Lige om lidt."

10

Det pisser mig af, at forældre stikker en niårig pige en smartphone i hånden og hjælper hende ind i en 'voksenverden', hvor livet på nettet er fuldstændig ucensureret.

11

Et billede med en veninde symboliserer, at man er populær. Et billede fra fitnesscenteret viser, at man har overskud til motion. Et billede fra en hyggestund på sofaen viser, at man har tid til at nyde livet. Hvilket billede passer bedst til mig? Hvilken kombination er mest positiv? Det er jo vigtigt, at mit image matcher de piger, som jeg hænger ud med.

Børn og unge bruger sociale medier til at bekræfte hinanden i, at de er der for hinanden.

Evaluering

ZOOM IND PÅ SOCIALE MEDIER

Før I går videre, skal I vende tilbage til målene på side 7. Er I kommet i mål?

KLASSE

Giv eksempler på muligheder og faldgruber

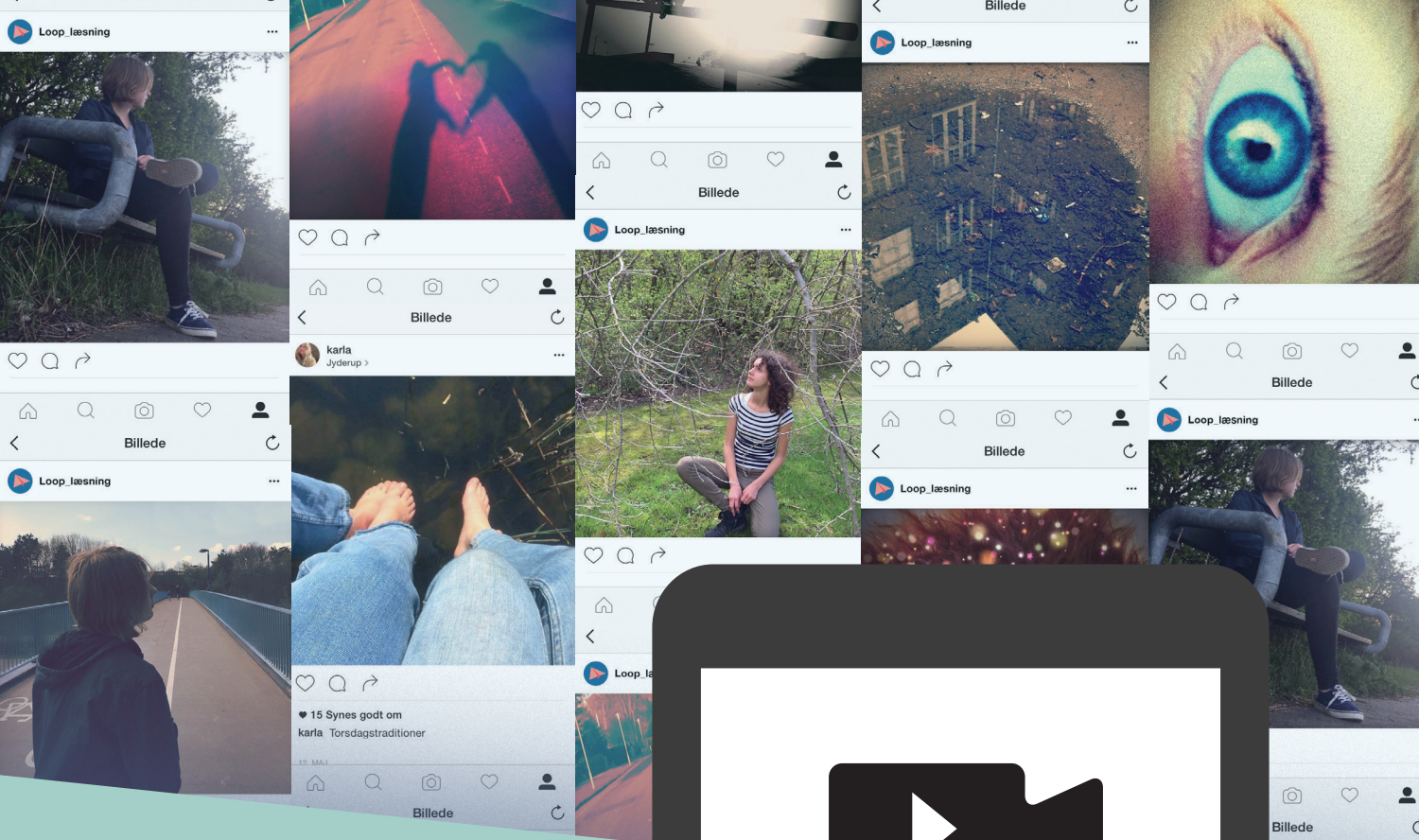
- Fortæl om de eksempler på muligheder og faldgruber, I selv har skrevet ind i jeres kolonne-skema. Diskuter dem.

ALENE

Indlæg på din videolog

Fortæl om:

- hvad du mener, et socialt medie er
- to vigtige muligheder, du ser ved livet på de sociale medier
- to faldgruber, du ser ved livet på de sociale medier.

VIDEOLOG

I *Sociale medier* laver du videolog efter hvert kapitel. Når du til sidst skal evaluere forløbet, kan I sammen bruge disse videologs som støtte. I slutningen af hvert kapitel møder du dette logo . Det betyder, at du skal lave en evaluering af kapitlet ved hjælp af en videolog.

GUIDE TIL VIDEOLOG

5 MIN. Du må kun bruge 5 min på at forberede videologgen, dvs. tænke over spørgsmålene.

1 MIN. En videolog må kun vare 1 minut.

MEDIE. Du vælger det medie, som passer dig bedst. Mobilen eller tablet er fint.

SÅDAN LAVER DU VIDEOLOG

En videolog er en lille kort film, hvor du med dine egne ord fortæller, hvad du har gjort og lært i kapitlet. Du har 5 min. til at lave videologgen i, og filmen må max vare 1 min. Du kan optage filmen på en mobil eller en tablet.